

Tewhid

(islamski monoteizam)

www.resnica-haq.com

Junij 2010

Naslov originala:	The Categories of Tawheed
Prevod:	brat Abdullah
Lektorirala:	Layla Malus
Šerijatski popravki in recenzija:	Resnica-Haq.com
Odobrilo:	Društvo za promocijo islamske kulture v Sloveniji, RESNICA-HAK Društvo za promocijo islamske kulture v Sloveniji, EL-IMAN
Kontakt:	040-820-521, tudi preko spletnih strani www.resnica-haq.com , www.oddaja-islam.com in www.koran.si

Kategorije tewhida

Dobesedno beseda *tewhid* pomeni "narediti neko stvar enotno", oziroma "potrjevanje edinosti". Prihaja iz arabskega glagola *wehhade*, kar pomeni združiti ali zediniti. Ko se termin *tewhid* uporablja v zvezi z Allahom (*tewhidullah*), pomeni spoznanje in potrjevanje Allahove edinosti v vseh človekovih dejanjih, katera se direktno ali indirektno nanašajo na Njega. To je prepričanje, da je Allah Edini brez partnerjev v Svojem gospodarjenju (*rububijjet*), Edini brez podobnosti v Svojih imenih in lastnostih (*esma'i wes siffat*) in Edini brez tekmecev v Svoji božanstvenosti in oboževanju (*uluhijjet, 'ibadah*). Ti trije vidiki formirajo osnovne kategorije, na katere je znanost o *tewhidu* razdeljena. Vsi trije vidiki se prekrivajo in so neločljivi do takšne stopnje, da kdorkoli zanemari enega od teh vidikov, ni uspel izpolniti pogojev *tewhida*. Opustitev kateregakoli od naštetih vidikov *tewhida* vodi v *širk*, (kar dobesedno pomeni "pridruževanje", vendar tukaj pomeni) pripisovanje partnerjev Allahu. V islamski terminologiji je to pridruževanje v bistvu idolatrija¹.

Zaradi tega principa *tewhida* je islamsko verovanje v Boga edinstveno in se prišteva med svetovne monoteistične religije skupaj z judovstvom in krščanstvom. Glede na islamski koncept (*tewhid*) verovanja je krščanstvo označeno kot politeizem², judovstvo pa se smatra kot prikrita oblika idolatrije.

Potemtakem je princip *tewhida* zelo globok in potrebna je nadaljnja razjasnitev tudi med muslimani. To je jasno ilustrirano z dejstvom,

¹ Idolatrija oziroma malikovanje je versko dejanje, pri katerem ljudje častijo nek predmet, osebo ali pojem kot boga. Tak predmet imenujemo idol ali malik.

² Politeizem ali mnogoboštvo je verovanje v več bogov. Nasprotje temu je monoteizem.

da so nekateri Muslimani, kakor je bil Ibn Arabi³, razumeli, da *tewhid* pomeni monizem⁴; da je vse, kar obstaja, Allah in da je Allah vse. Zagovarjal je, da obstaja samo ena resnična eksistenca, ki je Allah, vse ostalo pa je neresnično.⁵ Takšna verovanja so po islamu označena kot panteizem⁶ in kot takšna *kufr* (nevera).

Nekateri muslimani, kakor so *Mu'atezili*⁷, smatrajo, da *tewhid* pomeni odzemanje Allahu Njegove lastnosti in zagovarjajo idejo, da je On prisoten povsod in v vseh stvareh; tudi te ideje so bile zavrnjene in označene kot heretične.

Pravzaprav so skoraj vse številne heretične sekte, katere so se ločile od glavne smeri Islama od časa Poslanca, ﷺ s.a.w.s.⁸, in vse

³ Muhammed ibn Arabi se je rodil v Španiji leta 1165 in umrl v Damasku leta 1240. Trdil je, da poseduje notranje razsvetljenje, znanje o Allahovem največjem imenu in zase je rekel, da je pečat "svetnikov" ter obenem impliciral, da naj bi bil ta status višji od poslanstva. V stoletjih po njegovi smrti so ga njegovi privrženci dvignili do statusa "svetnika" in mu dali naziv eš-šejh el-ekber (največji šejh), vendar ga večina (če ne skoraj vsi) islamskih učenjakov smatra za heretika.

⁴ Monizem je filozofska smer, ki trdi, da ima svet en sam izvor: idealistični monizem trdi, da ima svet duhovni izvor, materialistični monizem pa trdi, da ima svet snovni izvor.

⁵ Moderni propagator takega verovanja, wahdetul-wudžud (vahdetul-vudžud) je Harun Jahja, ki je vključil poglavje, ki podpira to herezijo, v svoje knjige, v katerih je pobijal Darwinovo teorijo evolucije.

⁶ Panteizem je filozofski nazor, ki istoveti Boga z naravo in uči, da je materialni svet le zunanji izraz Boga.

⁷ Muatezili so racionalistična filozofska šola, katero je v obdobju Umajidov (začetek osmega stoletja) ustanovil Wasil ibn Ata. To učenje se je razširilo pod vladavino Abasidov in vplivalo na islamsko miselnost vse do 12. stoletja.

⁸ Sallallahu alejhi we sellem – Naj je Božji mir in blagoslov z njim.

do danes, začele svoj odklik zaradi napačnega razumevanja *tewhida*. Vsi tisti, ki so delali na uničenju Islama in na zavajanju njegovih pripadnikov, so želeli nevtralizirati princip *tewhida*, zato ker predstavlja bistvo božanskega sporočila Islama, s katerim so prišli vsi poslanci. Predstavljali so koncepte, ki so bili Islamu popolnoma tuji; koncepti narejeni, da bi človeka odvrnili od oboževanja samo Allaha. Ko so ljudje sprejeli te poganske filozofije o Bogu, so postali dovzetni za številne ostale odklonilne ideje, katere so vsakogar, kdor jih je sprejel, vodile k oboževanju ustvarjenih stvari pod krinko, da obožujejo Boga.

Poslanec, ﷺ s.a.w.s., je jasno opozoril muslimane, naj se pazijo takšnih nepravilnosti in odklonskih idej, v katere so padli narodi pred njimi. Spodbujal jih je, naj se čvrsto držijo poti, po kateri je sam hodil. Nekega dne je sedel s svojimi družabniki in potegnil ravno črto v pesek. Potem je potegnil številne črte na obeh straneh. Ko so družabniki vprašali, kaj pomenijo, je pokazal na te črte in jim povedal, da predstavljajo številna stranpota (zablode) v tem življenju. Nadaljeval je in rekel, da na začetku vsake poti sedi hudič in vabi ljudi k njej. Zatem je pokazal na ravno črto v sredini in jim povedal, da predstavlja Allahovo pot. Ko so družabniki zaprosili za nadaljnjo pojasnitev, jim je rekel, da je to njegova pot in zrecitiral naslednji ajet (verz):

وَأَنَّ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ
عَنْ سَبِيلِهِ

To je moja prava pot, zato ji sledite in ne sledite drugim potem, sicer se boste ločili od Njegove (Allahove) poti.

sura El-An'am (6:153)⁹

⁹ (Nesai, Ahmed, ad-Daarimee)

Zato je zelo pomembno, da se *tewhid* jasno razume, kot ga je učil Poslanec, ﷺ s.a.w.s., in kot so ga razumeli njegovi družabniki. V nasprotnem primeru se človek lahko zlahka znajde na eni od številnih zablodelih poti, kljub temu, da trdi, da je na *tewhidu*, opravlja molitev, plačuje zekat, se posti in opravlja hadždž. Allah je ta fenomen izpostavil v Kur'anu (Koranu):

وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ

**Večina njih trdi, da veruje v Allaha,
ampak v resnici opravlja širk.**

sura Jusuf (12:106)

Tri kategorije *tewhida* se nanašajo na naslednja imena:

1. Tewhid er-rububijet: potrjevanje edinosti v Gospodarjenju; to pomeni, da posameznik potrdi, da je Allah Edini, brez partnerjev v Svoji suverenosti in oblasti.
2. Tewhid esma'i wes siffat: potrjevanje Allahovih imen in lastnosti; to pomeni, da posameznik potrdi, da so neprimerljive in edinstvene.
3. Tewhid el-ibadah (ali Tewhid el-uluhijet): potrjevanje, da ima edino Allah pravico biti oboževan (čaščen).

Delitve *tewhida* na njegove komponente ni storil Poslanec, ﷺ s.a.w.s., niti njegovi družabniki, ker ni bilo potrebe, da se na takšen način analizira ta osnovni princip vere. Kljub temu so vse komponente naznačene v Kur'anu in izjavah Poslanca, ﷺ s.a.w.s., ter njegovih družabnikov, kar bo kasneje postalo očitno, ko bomo vsako kategorijo obravnavali podrobneje.

Potreba po tem analitičnem pristopu k principu *tewhida* je postala nujna potem, ko se je Islam razširil v Egipt, Bizanc, Perzijo in Indijo

ter absorbiral kulture teh regij. Pričakovano je bilo, da bodo ljudje, ki so živeli na teh področjih, z vstopom v Islam s seboj prinesli ostanke svojih prejšnjih verovanj in prepričanj. Ko so se nekateri od teh ljudi začeli izražati preko pisanja in razprav, so njihovi različni koncepti Boga povzročili zmedo, v kateri je čisto in enostavno islamsko verovanje postalo ogroženo. Obstajali so tudi ljudje, ki so navzven sprejeli Islam, vendar so prikrito delali na uničenju Islama, ker tega niso bili zmožni storiti vojaško. Ta skupina je med množicami začela aktivno propagirati izkrivljene ideje o Allahu, da bi zrušila prvi steber *imana* (verovanja) in s tem tudi sam Islam.

Prvim kalifom so bili islamski principi blizu in zavest množic je bila visoka zaradi prisotnosti Poslančevih, ﷺ s.a.w.s., družabnikov in njihovih učencev. Ukazi o eliminiranju odkritih heretikov s strani vladarjev so bili takojšni. V nasprotju so bili kasnejši Umajidski kalifi pokvarjeni in se kot takšni niso brigali za teme, povezane z vero. Tudi množice so bile na nižji stopnji zavedanja in kot takšne dovzetnejše za izkrivljene ideje. Ko je vse večje število ljudi pod vladavino Umajidov vstopilo v Islam in se je novica o povečanem številu osvojenih narodov razširila, se eksekucije odpadnikov niso več izvrševale in naraščajoče plime herezije se ni več preprečevalo. Ta naloga je padla na ramena muslimanskih učenjakov v tistem obdobju, ki so se intelektualno zoperstavili tej grožnji. Sistematično so se postavili po robu številnim tujim filozofijam in prepričanjem tako, da so jih kategorizirali in jim nasprotovali z argumenti danimi v Kur'anu in Sunnetu (praksi Poslanca ﷺ). Iz te obrambe se je pojavila znanost o *tewhidu* z njenimi natančno definiranimi kategorijami in komponentami. Kljub temu, da se kategorije *tewhida* preučujejo ločeno, se ne sme pozabiti, da je vsaka del celote, katera je sama del še večje celote, ki pa je Islam.

Tewhid er-rububijet

Ta kategorija temelji na konceptu, da je samo Allah ustvaril vse stvari, ko pred tem niso obstajale. On vzdržuje in ohranja stvaritve brez kakršnekoli potrebe od njih. On je edini Gospodar vesolja in njegovih prebivalcev, brez kakršnegakoli tekmeča v Svoji suverenosti. Arabska beseda, uporabljena za opis vsega naštetega, je *rububijet*, ki je izpeljana iz besede *Rabb* (Gospodar). Po tej kategoriji ima samo Bog resnično moč in On je ta, ki je dal vsem stvarjem moč, da se premikajo in spreminjajo. Nič se ne dogaja razen tisto, kar On dovoli. Kot potrjevanje te resničnosti je Poslanec Muhammed, ﷺ s.a.w.s., pogosto ponavljal: "*La havle we la kuwwete illa billah.*" (Ni mogočnosti, niti moči - razen z Allahovo voljo).

Osnova koncepta o *rububijetu* se najde v mnogih Kur'anskih ajetih. Allah pravi:

اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ

Allah je Stvarnik vsega in On z vsemu upravlja.

sura Ez-Zumar, (39:62)

مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ

Nikogar ne doleti nesreča brez Allahovega dovoljenja.

sura Et-Tagabun, (64:11)

Poslanec, ﷺ s.a.w.s., je v zvezi s tem konceptom rekel: "*Vedi, ko bi se cel svet zbral, da ti povzroči neko korist, ne bi ti je povzročili, razen toliko, kolikor ti je Allah zapisal. A če bi se cel svet zbral, da bi*

*ti povzročili neko škodo, ne bi ti je povzročili, razen toliko, kolikor ti je Allah zapisal."*¹⁰

Torej, ko človek misli, da je nekaj sreča ali nesreča, so ti dogodki v resnici Allahova odredba, kot preizkušnja v človekovem življenju. Dogodki si sledijo po vzorcu, katerega postavi Allah. On je rekel v Kur'anu:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ مِنْ أَرْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا لَكُمْ
فَأَحْذَرُواهُمْ

**O, verniki! Tudi med vašimi ženami in otroki imate sovražnike.
Varujte se jih.**

sura Et-Tagabun, (64:14)

To pomeni, da je v dobrih stvareh tega življenja velika preizkušnja za posameznikovo vero v Boga. Podobno je tudi v tragičnih dogodkih tega življenja, kakor je omenjeno v ajetu:

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ
وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِيرٍ الصَّابِرِينَ

**Skušali vas bomo, malo s strahom, malo z lakoto, z izgubo
imetja in pridelka in s smrtjo. Ti pa razveseli potrpežljive.**

sura El-Baqara, (2:155)

Včasih so vzorci prepoznavni, kakor v primeru odnosa med vzrokom in posledico, včasih pa niso prepoznavni, kakor v primeru, ko očitno dobri rezultati pridejo iz slabih stvari, ali pa slabi rezultati pridejo iz dobrih stvari. Bog je pojasnil, da je modrost za temi navideznimi

¹⁰ Tirmizi, Nevevi

nepравilnostmi pogosto nad človekovim razumevanjem zaradi njegovega omejenega znanja:

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهُ لَكُمْ وَعَسَىٰ أَن تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ
خَيْرٌ لَّكُمْ وَعَسَىٰ أَن تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا
تَعْلَمُونَ

Možno je, da ne marate nekaj, kar je zelo dobro za vas, in da ljubite nekaj, kar je vaša poguba. Allah ve (kar je najbolje za vas) in vi ne veste.

sura El-Baqara, (2:216)

Navidezno slabi dogodki v človeških življenjih se včasih izkažejo kot dobri in navidezno dobre stvari, po katerih ljudje hrepenijo, se izkažejo kot škodljive. Navidezne "sreče" in "nesreče" so od Allaha in ne morejo jih povzročiti obeski za srečo, štiriperesne deteljice, srečne številke itd...ali pa znamenja nesreče, kakor je petek trinajsti, razbita ogledala, črne mačke itd. Pravzaprav je takšno verovanje manifestacija največjega greha, *širka* (pridruževanje) v tem pogledu tewhida. Ukbah, eden od družabnikov Poslanca, ﷺ s.a.w.s., pripoveduje, da se je skupina ljudi približala Allahovemu Poslancu, ﷺ s.a.w.s., da bi mu prisegla zvestobo. Poslanec je sprejel prisego od devetih, vendar zavrnil enega. Ko so ga vprašali, zakaj je zavrnil prisego njihovega družabnika, je odvrnil: "On nosi amulet." Moški, ki je nosil amulet, je dal roko v svoje oblačilo, potegnil iz njega amulet, ga zlomil in potem dal prisego. Poslanec, ﷺ s.a.w.s., je nato rekel: "Kdorkoli nosi amulet, je zagrešil širk." ¹¹

Glede uporabe Kur'ana kot obeska za srečo in nošenja kur'anskih ajetov na verižicah za zaščito pred zlom ali za prinašanje sreče obstaja majhna razlika med takšnim prakticiranjem in poganskim.

¹¹ Ahmed

Niti Poslanec, ﷺ s.a.w.s., niti njegovi družabniki niso uporabljali Kur'ana na takšen način, Poslanec, ﷺ s.a.w.s., pa je rekel: *"Kdor uvede v našo vero tisto, kar ji ne pripada, bo zavrženo."*¹² Res je, da sta bili kur'anski suri En-Nas in El-Feleq objavljeni posebno za odstranjevanje zlih urokov, vendar je Poslanec, ﷺ s.a.w.s., demonstriral pravilno metodo, po kateri morata biti uporabljeni. V situaciji, ko bil pod urokom, je rekel Aliju ibn Ebi Talibu, naj recitira ta dva poglavja, ajet po ajet in ko je bil bolan, ju je recitiral sam.¹³ Ni jih zapisoval in obešal okrog vratu, zavezoval okrog roke ali okrog pasu, niti ni rekel, naj drugi delajo to.

¹² Buhari, Muslim, Ebu Davud

¹³ Buhari, Muslim

Tewhid esma'i wes siffat

Ta kategorija *tewhida* ima pet glavnih vidikov:

1. Prvi vidik je, da se mora Allahova imena in lastnosti potrditi v skladu z opisom, kakor se je Sam opisal in kakor ga je opisal Njegov Poslanec, ﷺ s.a.w.s. To pomeni, da jih posameznik potrjuje brez pojasnjevanja in brez svoje interpretacije. Na primer, v Kur'anu Allah pravi, da se razjezi na nevernike in dvoličneže:

وَيُعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّالِمِينَ بِاللَّهِ
ظَنَّ السَّوْءَ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ
جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا

Allah bo kaznoval dvoličneže in mnogobožce obeh spolov, ki slabo razmišljajo o Allahu. Njim naj se godi slabo! Allah se je razjezil nanje, jih preklel in jim pripravil pekel – strašno bivališče!

sura El-Feth, (48 : 6)

Torej jeza je ena od Njegovih lastnosti. Napačno je reči, kakor pravijo nekateri, da Njegova "jeza" pomeni Njegovo "kazen", ker naj bi bila jeza znak šibkosti pri človeku in da tega ni dostojno pripisovati Allahu. Kar je Allah rekel, moramo sprejeti s tem, da rečemo, da Njegova jeza ni kakor človeška:

لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ

Nič mu ni podobno.

sura Eš-Šura, (42 : 11)

Ta ajet jasno govori o dejstvu, da so Allahove lastnosti drugačne od človeških. V bistvu je podobnost med Božjimi lastnostmi in človeškimi samo v imenu in ne v stopnji. Ko se govori o Božjih lastnostih, se misli na njihov absolutni smisel, čist od človekovih pomanjkljivosti.

2. Drugi vidik *Tewhida esma'i wes siffat* je, da se Allahu pripisuje tisto, kar je On samemu Sebi pripisal, brez dodajanja novih imen in lastnosti. Na primer, Allahu ne smemo dati imena *El- Gadib* (jezni), čeprav je sam Sebi dal lastnost jeze, saj se Sam ni opisal s tem imenom niti ga je Njegov Poslanec, ﷺ s.a.w.s., z njim opisal. Pri tem se moramo ustaviti, zato da preprečimo napačno opisovanje Allaha. Treba je poudariti, da omejen in minljiv človek ne more definirati Gospodarja stvaritev.

Imeni *En- Nasir* in *Er- Rašid* sta običajni imeni, katerih ne moremo pripisati Allahu. Čeprav sta njuna pomena resnična in sta omenjena kot Allahovi lastnosti, jih ne najdemo v nobenem kur'anskem tekstu ali v avtentičnem *hadisu*. Ti dve imeni obstajata v nekaterih *hadisih*, ki vsebujejo seznam 99-tih Allahovih imen, vendar so vsi ti *hadisi* neavtentični.

3. Tretji vidik *Tewhida esma'i wes siffat* je, da Allahu ne pripisujemo lastnosti Njegovih stvaritev. Na primer, v Bibliji in Tori piše, da je Allah prvih šest dni ustvarjal vesolje, sedmi dan pa počival.¹⁴ Iz tega razloga židi in kristjani soboto oziroma nedeljo namenijo počitku in na delo gledajo kot na greh. Takšna trditev Bogu pripisuje lastnost Njegovih stvaritev. Človek je ta, ki postane utrujen po težkem delu in potrebuje spanec, da si opomore.¹⁵ Na drugih mestih v Bibliji in Tori je Bog opisan kot tisti, ki se kesa za Svoje slabe misli na isti način,

¹⁴ "Sedmi dan je Bog dokončal delo, ki ga je naredil, in počival je sedmi dan od vsega dela, ki ga je storil." (Geneza 2:2)

¹⁵ Allah pravi v Kur'anu: "**Ne premagata ga utrujenost ali spanec...**" sura El-Baqara, (2:255)

kakor se skesajo ljudje, ko opazijo svoje napake.¹⁶ Podobno tudi trditev, da je Bog duh ali da ima duha, popolnoma pokvari ta vidik *tewhida*. Allah nikjer v Kur'anu ni rekel, da je duh, niti ni Poslanec, ﷺ s.a.w.s., v nobenem hadisu rekel kaj podobnega. V bistvu Allah govori o duhu kot o delu Njegovega ustvarjanja.¹⁷

Ključni princip, kateremu moramo slediti glede Allahovih lastnosti, najdemo v Kur'anskem ajetu:

لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

Nihče mu ni podoben! On vse sliši in vse vidi.

sura Eš-Šura, (42:11)

Lastnost sluha in vida sta tudi človeška atributa, vendar ko sta pripisana Allahu, to pomeni brez primerjave v njuni perfekciji. Ko se ti dve lastnosti pripišeta človeku, se cilja na ušesa in oči, česar ne moremo pripisati Allahu. Kar človek ve o Stvarniku, je tisto malo, kar je bilo objavljeno preko poslancev. Zato je človekova dolžnost, da ostane v teh mejah. Ko človek svobodno in po svojem razumu opisuje Boga, bo zagotovo delal napake in Allahu pripisal lastnosti Njegovih stvaritev.

V njihovi ljubezni po slikovnem predstavljanju so kristjani naslikali, izrezljali in izklesali številne človeške podobe ter jih imeli za podobe Boga. To je služilo kot pot za sprejetje Jezusove božanstvenosti med množicami. Ko so sprejeli koncept, da je Stvarnik podoben

¹⁶ "Tedaj je bilo Gospodu žal zaradi hudega, o katerem je govoril, da bi ga storil svojemu ljudstvu." (Eksodus 32:14)

¹⁷ Allah jasno govori o tem: "**Sprašujejo te (Muhammed) o duši. Reci (jim), da duša obstaja z Allahovim ukazom.**" sura El-Isra, (17:85)

človeku, potem jim sprejetje Jezusa kot Boga ni predstavljalo nobenega resnega problema.

4. Četrty vidik *tewhida esma'i wes siffat* zahteva, da se človeku ne daje Allahovih lastnosti. Na primer, Pavel v Novi Zavezi pripiše božansko lastnost kralju Salema, Melkizedeku, in Jezusu ter pravi, da nimata ne začetka ne konca:

- "Ta Melkízedek, kralj v Salemu, duhovnik Najvišjega Boga, je šel naproti Abrahamu, ko se je ta vračal iz poboja kraljev, in ga je blagoslovil; in njemu je Abraham odmeril desetino od vsega. Melkízedekovo ime pomeni najprej kralj pravičnosti; kralj Salema pa pomeni tudi kralj miru. Brez očeta je, brez matere, brez rodovnika, brez začetka dni in brez konca življenja; podoben pa je Božjemu Sinu in ostane duhovnik za vselej."¹⁸
- "Tako tudi Kristus ni sam sebe poveličal, da je postal véliki duhovnik, ampak ga je poveličal tisti, ki mu je rekel: Ti si moj sin, danes sem te rodil, kakor pove tudi drugje: Ti si duhovnik na veke po Melkízedekovem redu."¹⁹

Večina *šiitskih* sekt (z izjemo *zajditov* v Jemenu) je dala svojim "imamom" božanske lastnosti absolutne nezmotljivosti²⁰, znanja o preteklosti, prihodnosti in nevidnem, sposobnost spreminjanja usode²¹ ter kontrole nad atomi ustvarjenega sveta.²² S tem so

¹⁸ Hebrejcem (7:1-3)

¹⁹ Hebrejcem (5:5-6)

²⁰ Muhammed Rida el-Muzafar navaja v svoji knjigi »Faith of Shi'a Islam«: "Verjamemo, da mora biti imam, kakor poslanec, nezmotljiv. To pomeni nezmožen storiti napako ali narediti slabo, ne v notranjosti, niti po zunanosti, od njegovega rojstva do njegove smrti, ne namerno, niti nenamerno, kajti imami ohranjajo Islam in on je pod njihovo zaščito."

Allahu pripisali tekmece v Njegovih edinstvenih lastnostih in jih na ta način vzeli za bogove poleg Allaha.

5. Potrjevanje edinstvenosti Allahovih imen pomeni tudi, da Allahovih imen ne smemo dajati Njegovim stvaritvam, razen s predpono 'Abd, kar pomeni "suženj od".

²¹ El-Muzafer nadaljuje: "Trdimo, da moči imamov sprejemajo inspiracije največjih stopenj odličnosti in pravimo, da je to božansko dana moč. Zaradi tega je imam sposoben razumeti informacije o vsemu kjerkoli in kadarkoli in to zaradi te božanske moči, ki mu je dana - brez zatekanja k načrtnemu in logičnemu razumevanju ali vodstvu učitelja."

²² Homeini pravi: "Zagotovo ima imam dostojanstven položaj, visok rang, ustvarjalni kalifat in suverenost ter gospodarjenje nad vsemi atomi stvaritev." (al-Hukoomah al-Islamiyah)

Tewhid el-ibadah (el-uluhijjet)

Kljub vsej pomembnosti prvih dveh kategorij *tewhida*, čvrsto verovanje v njih ni zadostno, da bi se izpolnili vsi islamski pogoji *tewhida*. Da bi bil *tewhid* popoln, mora *Tewhid er-rububijjet* in *Tewhid esma'i wes siffat* spremljati njuno dopolnilo, to pa je *Tewhid el-ibadah*. To je jasno zaradi dejstva, katerega je Allah izpostavil v zvezi z *mušriki* (malikovalci) v času Poslanca, ﷺ s.a.w.s., kateri so potrjevali številne vidike iz prvih dveh kategorij *tewhida*. Allah v Kur'anu pravi Poslancu, ﷺ s.a.w.s., naj reče poganom:

فَلَمَنْ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ
وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدَبِّرُ
الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ

Vprašaj: 'Kdo vas hrani z neba in iz zemlje, čigavo delo sta sluh in vid, kdo ustvarja živo iz neživega in pretvarja živo v neživo ter kdo vse upravlja?' 'Allah,' bodo oni rekli.

sura Junus, (10:31)

وَلَيْنِ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ

Če jih vprašaš, kdo jih je ustvari, bodo gotovo rekli: 'Allah.'

sura Ez-Zuhruf, (43:87)

Pogani v Meki so vedeli, da je Allah njihov Stvarnik, Vzdrževalec in Gospodar, vendar s tem znanjem niso vstopili v Islam. Pravzaprav je Allah rekel:

وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ

Povečini ne verujejo v Allaha, temveč imajo druge za Njemu enake.

sura Jusuf, (12:106)

Mudžahid²³ je ta ajet komentiral na naslednji način: "Njihovo verovanje v Allaha predstavljajo besede v njihovih izjavah: 'Allah nas je ustvaril, nas oskrbuje in jemlje naša življenja', vendar jih to ni zaustavilo, da so oboževali druge bogove poleg Allaha." Iz prej omenjenih ajetrov se jasno vidi, da so *kafirji* (neverniki) vedeli za Allahovo suverenost, gospodarjenje in moč. Pravzaprav so številna oboževanja posvetili Njemu, kakor je hadždž (romanje), miloščina, žrtvovanje živali, prisege in celo molitve v času nuje in nesreče. Trdili so celo, da sledijo Abrahamovi veri. Zaradi te trditve je Allah objavil ajet:

مَا كَانَ إِبْرَاهِيمَ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

Abraham ni bil ne jud ne kristjan. Bil je pravi Musliman in ni bil izmed tistih, ki so Allahu pripisovali partnerje.

sura Ali Imran, (3:67)

Nekateri pogani so celo verjeli v oživljanje po smrti, Sodni dan in kadr (usodo).

Kljub priznavanju *tewhida* v njihovem poznavanju Allaha, jih je Allah klasificiral kot nevernike (*kafirje*) in mnogobožce (*mušrike*), zato ker so oboževali druge bogove poleg Allaha.

²³ Mudžahid je bil Ibn Abbasov najboljši učenec. Njegov Tefsir (komentar) Kur'ana je sestavil Abdur-Rahman et-Tahir in ga objavil v dveh knjigah s naslovom Tefsir Mudžahid.

Posledično je najpomembnejša kategorija *tewhida* prav *tewhid el-ibadah*, torej potrjevanje Allahove edinosti v oboževanju. Vse oblike oboževanja morajo biti usmerjene k Allahu, zato ker si samo On zasluži biti oboževan in samo On lahko da človeku korist od tega oboževanja. Še več, ni potrebe po nikakršnem posredniku med človekom in Allahom. Allah je poudaril pomembnost direktnega oboževanja s poudarkom, da je to namen ustvarjanja in bistvo sporočila, s katerim so prihajali vsi poslanci:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

Džine in ljudi sem ustvaril samo zato, da Me obožujejo.

sura Ez-Zarijat, (51:56)

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ

Vsem ljudstvom smo poslali poslane. 'Obožujte Allaha in ogibajte se lažnih bogov.'

sura En-Nahl, (16:36)

Razumevanje namena obstoja v popolnem smislu je nad sposobnostjo človeških prirojenih zmogljivosti. Človek je omejeno ustvarjeno bitje in ne more v celoti razumeti dejanja od večnega Stvarnika. Bog je naredil, da je del človekove narave, da obožuje svojega Stvarnika in pošiljal je poslane ter knjige božanskega izvora, da bi pojasnil namen človekovega obstoja, česar človek s svojim omejenim razumom ne more dojeti. Ta namen je, kot je že omenjeno, oboževanje Allaha (*ibadet*) in glavno sporočilo vseh poslancev je bilo oboževanje samo Allaha (*tewhid el-ibadah*). Posledično je največji greh *širk*, torej oboževanje drugih namesto Allaha ali pa poleg Allaha.

V suri El-Fatiha, katero vsak musliman recitira v svojih molitvah, se četrti verz glasi:

مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ

Samo Tebe obožujemo in k tebi se po pomoč zatekamo.

Sura El-Fatiha, (1:4)

To je jasna izjava, da morajo biti vse oblike oboževanja usmerjene samo Tistemu, ki se lahko odzove - Allahu. Poslanec, ﷺ s.a.w.s., je potrdil koncept edinstvenosti v oboževanju, ko je rekel: *"Kadar nekaj iščeš, išči od Allaha, a kadar iščeš pomoč, poišči jo pri Allahu."*²⁴ Odsotnost kakršnekoli potrebe za posrednikom je označena v ajetu:

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ مُّجِيبٌ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ
فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ

Ko te Moji služabniki vprašajo o Meni, jim povej, da sem resnično blizu. Odzivam se na prošnje častilcev. Naj se tudi oni Meni odzovejo, naj verujejo Vame, da bodo na pravi poti.

sura El-Baqara, (2:186)

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ
مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ

Ustvarili smo človeka in vemo, kaj vse mu prišepetava duša, saj smo mu bližji od žile utripalnice na vratu.

sura Qaf, (50:16)

Potrjevanje *Tewhida el-ibadah* pomeni zanikanje vseh oblik posredništva ali pridruževanja partnerjev Allahu. Če nekdo moli

²⁴ Tirmizi, Nevevi

mrtvemu in od njega išče vpliv na življenje živih ali na duše tistih, ki so že umrli, je Allahu pripisal partnerja, zato ker na ta način obožuje Allaha in hkrati tudi Njegovo stvaritev. Poslanec Muhammed, ﷺ s.a.w.s., je rekel v jasni izjavi: "*Molitev (du'a) je oboževanje.*"²⁵ Allah je rekel:

أَفْتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ

Ne častite drugih poleg Allaha, ker vam ne morejo koristiti, pa tudi škodovati ne.

sura El-Enbija, (21:66)

إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ عِبَادٌ أَمْثَلُكُمْ

Tisti, ki se jim klanjate kot Allahu, so resnično sužnji kot vi.

sura El-A'raf, (7:194)

Če nekdo moli Poslancu, ﷺ s.a.w.s., džinom, angelom ali pobožnjakom za pomoč, ali pa da jih prosi za zagovarjanje pri Allahu, je tudi storil *širk*. Koncept "*el-Gaws el-Azam*", naziv, katerega so nevedneži dali Abdul-Qadiru el-Dželaniju²⁶, je tudi delanje *širka* v tej obliki *tewhida*. Ta naziv literarno pomeni "največji izvor pomoči; tisti, ki je najbolj zmožen rešiti nekoga iz nevarnosti," takšen opis pa pripada samo Allahu. Ko se pojavijo težave, nekateri ljudje kličejo Abdul-Qadirja s tem nazivom in od njega iščejo pomoč in zaščito, čeprav je Allah rekel:

²⁵ Ebu Davud

²⁶ Abdul-Qadir je bil vodja šole hanbelijskega prava v Bagdadu. Njegove pridige so bile ortodoksne z določenimi mističnimi interpretacijami Kur'ana. Ibn Arabi ga je imenoval za Qutba njegovega časa. Ali ibn Jusuf je napisal knjigo, v kateri je Abdul-Qadirju pripisal mnoge čudeže. Sufijska sekta Kaderiji se imenuje po njem.

وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ

Če Allah dovoli, da te doleti nesreča, je ne more odvzeti nihče razen Njega.

sura El-An'am, (6:17)

Ko so bili prebivalci Meke vprašani o usmerjanju molitev njihovim idolom, so odgovorili:

مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ

Klanjamo se jim le zato, da bi nas še bolj približali Allahu.

sura Ez-Zumar, (39:3)

Idole so uporabljali kot posrednike, vendar jih je Allah zaradi tega prakticiranja imenoval pogane. Tisti med ljudmi, ki se pripisujejo Islamu in vztrajajo pri molitvah, usmerjenim drugim poleg Allaha, naj dobro pogledajo to dejstvo.

Kristjani pod vplivom Pavlovih učenj Poslanca Jezusa, a.s., smatrajo za Boga in usmerjajo molitve k njemu in k njegovi materi. Nekateri skupine med kristjani imajo tako imenovane "svetnike" za določene situacije, katerim usmerjajo molitve zaradi verovanja, da ti "svetniki" lahko vplivajo na dogodke tega sveta. Katoliki svoje duhovnike jemljejo kot posrednike med njimi in Allahom zaradi zmotnega prepričanja, da so duhovniki bližje Allahu, zaradi njihovega celibata in pobožnosti in imajo kot takšni več možnosti, da jih bo Allah poslušal. Večina šiitskih sekt je zaradi izkrivljenega

verovanja v posredništvo namenila določene dneve v tednu in ure v dnevu za molitev k Aliju, Fatimi, Hasanu in Huseinu²⁷.

Oboževanje (*ibadet*) iz islamskega stališča pomeni več kot post, plačevanje zekata, opravljanje hadždža in žrtvovanja živali. Vključuje tudi čustva, kakor so ljubezen, zaupanje in strah, vsa ta čustva pa imajo stopnje, katere morajo biti usmerjene samo k Allahu. Allah je to pojasnil na naslednji način:

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ
ءَامَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ

Nekateri so malike namesto Allaha sprejeli in jih *ljubijo*, kakor Njemu pripada. A verniki *ljubijo* Allaha še močneje.

sura El-Baqara, (2 : 165)

أَلَا تَقَاتِلُونَ قَوْمًا نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ وَهَمُّوا بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ وَهُمْ
بَدَءُكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ أَتَخْشَوْنَهُمْ فَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَوْهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

Ali se ne boste bojevali proti ljudem, ki so prelomili svoje prisege in skušali pregnati poslanca in še prvi so vas napadli? Mar se jih *bojite*? Primernejše se je *bati* Allaha, če ste verniki.

sura Et-Tawba, (9:13)

وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

Zaupajte Allahu, če ste verniki.

sura El-Ma'ide, (5:23)

²⁷ Fatima je bila najmlajša hči Poslanca, ﷺ s.a.w.s. Poročena je bila z Alijem ibn Ebi-Talibom. Hasan in Husein sta bila njuna sinova.

Ker termin *ibadet* pomeni popolno ubogljivost in ker je Allah predpisal zakone, se izvrševanje sekularnih sistemov, ki ne temeljijo na božanskem zakonu (*šerijat*), smatra kot neverovanje v božanski zakon in verovanje v pravilnost takšnih laičnih sistemov. Takšno verovanje pomeni obliko oboževanja drugih poleg Allaha (*širk*). Allah pravi v Kur'anu:

وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ

Tisti, ki ne razsojajo skladno s tistim, kar je Allah objavil, so pravni neverniki (kafirun).

sura El-Ma'ide, (5:44)

V določeni situaciji je Adi ibn Hatim, družabnik Poslanca, ﷺ s.a.w.s., ki je bil kristjan, nato pa sprejel Islam, slišal Poslanca, ﷺ s.a.w.s., recitirati kur'anski ajet:

اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ

Poleg Allaha imajo za bogove svoje duhovnike in menihe...

sura Et-Tawba, (9:31)

Adi ibn Hatim je rekel Allahovemu Poslanecu, ﷺ s.a.w.s.: 'Mi jih (učenih in pobožnih) nismo oboževali!' Allahov Poslanec, ﷺ s.a.w.s., mu je pojasnil, da je bil njihov ibadet izražen v pokoravanju učenim in pobožnim v grehih.²⁸

Torej pomemben del *Tewhida el-ibadah* je implementacija *šerijata*, še posebno na področjih, kjer muslimani sestavljajo večino prebivalstva. Božanski zakon bi moral biti uveden v mnogih državah, kjer vlade danes vladajo po uvoženih kapitalističnih in demokratičnih sistemih, medtem ko se je islamski zakon opustil ali

²⁸ Tirmizi

pa omejil na področja manjše pomembnosti. Izvajanje neislamskih zakonov namesto *šerijata* je delo *širka* in *kufra*, kot je naznačeno v zgoraj navedenem ajetu, in tisti, ki izvaja neislamske zakone (kot so demokratični zakoni) je izstopil iz Islama in ne more več reči za sebe, da je musliman. Dolžnost tistih, ki imajo avtoriteto, je, da spremenijo takšne sisteme, a dolžnost tistih, ki lahko z nasveti na kakršenkoli način vplivajo na vladarje, je, da to tudi storijo. Tistim, ki nimajo možnosti za kaj takega, je dolžnost, da prezirajo takšne neislamske vlade zaradi pridobivanja Allahovega zadovoljstva in da s tem podprejo *tewhid*.